

6. החושב לזרוק דם שלמים או להקטיר אימוריהם למחר – לשיטת יש מפרשים ג' לא פסל, שכן עדיין בשרם נאכל. כאמור, בברייתא (נו,ב) מפורש שלא כך, וכן דעת רש"י (כו,ב ד"ה לאכול את בשרו למחר) והרמב"ם (הל' פסוהמ"ק יג,א).

סיכום שיטות הראשונים

שיטה	מקום משולש	הטעם להגדרתו כמקום משולש	מקום שאינו משולש	הטעם להגדרתו כמקום שאינו משולש	מה דין מקום שאינו משולש?	המחשבה הנדונה - חוץ לזמנו או חוץ למקומו?
רש"י	חוץ לעזרה	דם בשר ואימורין כשרים בו, בזמן היתר במות	ההיכל	אין בו הקטרת אימורין ואכילת בשר	מחשבה עליו אינה פוסלת	חוץ למקומו
יש מפרשים א'	המזבח החיצון	דם בשר ואימורין כשרים בו	המזבח הפנימי	בשר ואימורין פסולים בו	מחשבה על קרבנותיו אינה פוסלת	שתיחן
יש מפרשים ב'	העזרה	דם בשר ואימורין כשרין בה	חוץ לעזרה, ואולי גם היכל	דם ואימורין פסולים בה	העומד בו אין מחשבתו פוסלת	שתיחן
רבי יוס טוב	חוץ לירושלים (בקדשים קלים)	אפילו הבשר פסול שם	ירושלים, וכל שכן ההיכל	הבשר כשר שם	מחשבה עליו אינה פוסלת	חוץ למקומו
יש מפרשים ג'	היום השלישי (בשלמים)	אפילו הבשר פסול בו	היום השני	הבשר כשר בו	מחשבה עליו אינה פוסלת	חוץ לזמנו
צירוף שתי הדעות האחרונות						המיוחס לר"ש

מערכה עב. איסור לאו לחושב מחשבות פסולות בעת ההקרבה (כט,ב)

מתחילת המסכת הננו לומדים על המחשבות הפוסלות בקדשים: מחשבת 'שלא לשמה', מחשבת פיגול ב'חוץ לזמנו', ומחשבת 'חוץ למקומו'. הסוגיה עוסקת בשאלה מהו גדר האיסור על החושב מחשבות אלה בשעת ההקרבה.

שיטת הרמב"ם: המקור מ'לא יחשב'

הרמב"ם אינו מונה לאו זה במניין המצוות שלו, אבל בהל' פסולי המוקדשין (יח,א-ב) פסק: "כל המחשב מחשבה שאינה נכונה בקדשים – הרי זה עובר בלא תעשה, שהרי הוא אומר 'לא יחשב'. מפי השמועה למדו שבכלל דין זה שלא יפסיד הקדשים במחשבה, שהרי זה דומה למטיל מום בקדשים. ואף על פי כן אינו לוקה, שאין המחשבה מעשה".

הגמ' אומרת שרב מרי מסר בשם רבי ינאי: "מנין למחשב בקדשים שהוא לוקה? תלמוד לומר (ויקרא ז,יח): 'לא יחשב' – לא יערב בו מחשבות אחרות"¹. רב אשי התקשה בדבר, שהרי אין לוקים על לאו שאין בו מעשה², והשיב רב מרי, שדברים אלו הם כשיטת ר' יהודה, הסובר שלוקים על לאו

1. בתורה "לא יִחָשֵׁב" בבנין נפעל, ורש"י מפרש את הדרשה: "קרי ביה לא יחשב", וביאר השטמ"ק (אות יד) שכוונתו ל"יִחָשֵׁב" בבנין פעל, וכן ברמב"ן (בהוספותיו למצוות ל"ת של הרמב"ם, סוף מצוה ד): "יחשוב". בהגהת הב"ח ניקד: "יִחָשֵׁב", בבנין פיעל.

2. המפרשים דנים בקושיית רב אשי, לאור שיטת תוס' (ב"מ מג,ב ד"ה החושב) לדעתו (ועי"ש תירוץ נוסף בשם רבנו חיים).

שהעדיף אותה משום שפשט הכתוב "לא יחשב" אינו עוסק במחשבת האדם, אלא בשאלה האם קרבנו נחשב לו או נפסל, במקביל ל"לא ירצה" (ועיין במצוה הבאה ברמב"ן שם, שהביא את הפסוק לעניין הדין שקרבן נפסל במחשבת חוץ למקומו ונאסר באכילה). גם היראים (סי' שעח) הביא את הפסוק "לא תזבח" כמקור לאיסור לפגל⁴.

נראה שיש הבדל מהותי בין דרשת הגמרא לבין זו שבספרי. הגמ' מבארת ש"לא יחשב" הוא לאו שאין בו מעשה, ולהלכה אין לוקים עליו. אמנם השחיטה היא מעשה, אבל הלאו איננו על עצם השחיטה, אלא על המחשבה (ק"ן אורה; ראש המזבח; שפת אמת). לעומת זאת הפסוק "לא תזבח... כל דבר רע" אוסר את השחיטה עצמה כשיש בה דבר רע, וראוי ללקות על כך. לשון הפסוק השונה מלמדת על איסור שונה במהותו: "לא יחשב" עניינו שאסור ליצור את הפסול במחשבה, ואילו "לא תזבח... כל דבר רע" פירושו שאסור לשחוט קרבן פסול (בין אם נפסל מקודם, כגון בעל מום, ובין אם נפסל בשחיטה זו, כגון ששחט במחשבה הפוסלת). וכך לשון הרמב"ן שם: "ושם (בתוספתא מכות ד,ד) שנו עוד: 'הממיר במוקדשין, והגוזז במוקדשין, והעובד במוקדשין, או ששחטן חוץ לזמנן, או ששחטן חוץ למקומן – עובר בלא תעשה', לימדו אותנו שהן לוקין". נראה שהרמב"ן מדייק שכוונת התוספתא לחיוב מלקות, מפני שבהלכה הבאה נאמר: "המאחר במוקדשין... והמשייר חמץ בפסח והמקיים כלאים בכרם עובר בלא תעשה, אבל אינו לוקה את הארבעים לפי שאין בהן מעשה". משתמע שכל האמור בהלכות הקודמות נחשב כלאו שיש בו מעשה!⁵

אולם בק"ן אורה כאן מצדד, שגם לפי הדרשה מ"לא תזבח" אין מלקות, מפני שהשחיטה עצמה מצוה היא, ועיקר האיסור מחמת מחשבתו⁶.

שיטת הסמ"ג: אין לאו על מחשבת פסול

הסמ"ג (ל"ת שלה-שלו) סובר, שאין למנות בכלל הלאוין את המחשב בקדשים. טעמו הוא, שהגמ' מביאה תחילה בשם ר' ינאי ש"לא יחשב" נדרש לעניין הדין שמחשבות מוציאות זו מזו (כלומר, שהחושב מחשבת פסול נוספת

החינוך (מצוה קמד) מסביר מדוע לאו זה לא נמנה במניין המצוות, שכן הוא כלול בלאו אחר: "כל מום לא יהיה בו" (ויקרא כב,כא), ממנו למדנו שאסור לתת מום בקדשים (ונמנה בספר המצוות לרמב"ם לא תעשה צז), והמחשב מחשבה פסולה הרי זה כעין מטיל מום. יתכן שלכך רמז גם הרמב"ם בלשונו הנ"ל: "שהרי זה דומה למטיל מום בקדשים". ב'מגילת אסתר' (על השגת הרמב"ן לספר המצוות המובאת להלן) כתב טעם אחר להשמטת הלאו בספר המצוות, שלדעת הרמב"ם זהו פרט בדיני כשרות הקרבן (ועיין במנחת חינוך בסוף הספר, שהקשה על כך).

שיטת הרמב"ן: המקור מ"לא תזבח... כל דבר רע"

הרמב"ן בהשגותיו לספר המצוות לרמב"ם (ברשימת הלאוין שהשמיט הרמב"ם, מצוה רביעית), מונה איסור זה כלאו³, ומביא כמקור את הספרי בדברים (תחילת פרשת שופטים, פיסקה קמז), שדורש זאת מן הפסוק: "לא תזבח לה' אלוהיך שור ושה אשר יהיה בו מום, כל דבר רע..." (דברים יז,א), וכלשונו: "מנין לקדשים ששחטם חוץ לזמנם וחוץ למקומם שעובר בלא תעשה? תלמוד לומר: 'דבר' – שתלוי בדיבור". הרמב"ן מונה פסוק זה כמצוה: "שנמנענו מלשחוט הקדשים על מנת לאכול בשרם או לזרוק דמם ולהקטיר חלבם חוץ למקומם וחוץ לזמנם". לדעתו הלאו כולל גם איסור להקריב את כל פסולי המוקדשין, כגון רובע ונרבע ודומיהם, ואף השוחט חטאת בדרום, שכן כל אלה נדרשים בספרי (שם) מאותו פסוק. הרמב"ן מציין שרבי אליעזר בסוגייתו לומד את האיסור מ"לא יחשב", ולא כספרי.

הרמב"ן מוסיף, שהרמב"ם לא מנה איסור זה משום שלדעתו זהו 'לאו שבכללות', לאו הכולל מספר עניינים, שכן הרישא של הפסוק: "לא תזבח... אשר יהיה בו מום", ובהמשך "כל דבר רע". אולם לשיטת הרמב"ן בעניין לאו שבכללות (עיין שורש ט וסוף 'שכחת הלאוין') שני חלקי הפסוק נמנים כשתי מצוות.

לא מבואר ברמב"ן מדוע העדיף את דרשת הספרי על פני זו שבגמרא. יתכן שהעדיף את הדרשה הסתמית בספרי מאשר דרשה שהגמ' מייחסת לר' אליעזר בלבד. ואפשר

3. הרמב"ן מוסיף שיש במחשבות אלו גם מצות עשה, מהפסוק "ביום קרבנו יאכל" (ויקרא ז,טו), ממנו דרוש בתורת כהנים (צו, פרק יב,ב) שיש לזבוח את הזבח מתחילתו על מנת לאכול ממנו בתוך זמנו. ולא מנאו, לשיטתו (בשורש השישי) שלא הבא מכלל עשה שאינו מוסיף דבר על איסור לאו אחר - אינו נמנה בפני עצמו.

4. יש להעיר על דברי היראים (סי' תו), שהביא את הספרי (דברים פיסקה מא): "ר' אליעזר בן יעקב אומר: מאי 'ולעבדו בכל לבבכם' - אזהרה לכהנים שלא יהא לבם חלוק בשעת עבודה, פירוש שלא יפגלו את המזבח". בתועפות ראם הגיה "הזבח", פירוש שלדעתו יש כאן עשה, נוסף על הלאו. אולם לשון התנחומא (כי תבוא סי' ב): "להזהיר את הכהנים... שלא יהיה להם שתי לבבות, אחד לפני הקב"ה ואחד לדבר אחר", הרי שמדובר על מחשבת מנינות (ועיין במשך חכמה ויקרא טז,א, דברים יא,ג), ואולי לזה נתכוון גם היראים, ולכן נקט "המזבח".

5. כך גם פירש בחסדי דוד שם, ולא הזכיר את הגמ' כאן. אפשר שהתוספתא אינה חולקת על הגמ' בעניין מקור הלימוד, אלא לדעתה גם אם לומדים מ"לא יחשב" הרי

מחשבה זו דינה כמעשה, וראה לעיל הערה 2.

6. לא ציין לספרי והתוספתא והרמב"ן, אלא לגמ' להלן לו,א, שם מובאת ברייתא לפיה ר' יהודה כולל ב"כל דבר רע" את השוחט על מנת להכניס מדמה להיכל (עיין רש"י ד"ה וחסאת).

בק"ן אורה הביא דוגמא הפוכה מהשוחט לעבודה זרה, שנחשב כמעשה (אמנם בעבודה זרה אין מלקות, שכן זהו לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין, אבל גם לחיוב מיתה בעיני מעשה), למרות שהשחיטה עצמה איננה איסור, ורק מחשבתו לשם עבודה זרה היא העושה זאת לאיסור. וחילק בין הדברים, שבעבודה זרה השחיטה אינה מצוה, "ועדיין צריך עיון". לכאורה קיימת דוגמא נוספת שעליה אין תשובתו מספקת, והיא השוחט את הפסח על החמץ, ששחיטתו נוספת ובלא זאת לוקה עליה (פסחים פ"ה מ"ד), אע"פ שלא עשה מעשה בהשאת החמץ. ויש להשיב, ששחיטת הפסח במצב כזה היא מעשה איסור, שהרי כל עוד החמץ קיים אנו מתרים בו שלא ישחט (בניגוד לע"ז ופיגול, שאנו מתרים בו שלא יחשוב מחשבת איסור), ואם כן הרי זה לאו שיש בו מעשה.

נראה שהראשונים הללו פירשו את הגמ', שהלימוד מ"לא יחשב" לא בא אלא לגלות על הלימוד הקודם לו, "כהרצאת כשר" וכו', שאינו עוסק רק בפסולים מחמת מעשה כלשהו, כגון שלא נזרק הדם כלל, אלא גם בפסולים מחמת מחשבה⁸. ממילא, אין סתירה בין שתי דרשותיו של ר' ינאי: "לא יחשב" מלמד על האיסור לחשוב מחשבה הפוסלת בקדשים, ואילו סמיכות "לא יחשב" ל"לא ירצה" מוכיחה שדין "כהרצאת כשר" נאמר גם על פסולי המחשבה.

העבודות והמחשבות הכלולות בלאו

הפסוק "לא יחשב" נאמר בוודאי על כל עבודות הדם שבהן המחשבה פוסלת, מן השחיטה ועד הזריקה. לעומת זאת, הפסוק "לא תזבח" נאמר על השחיטה בלבד (עיין בגמ' להלן לו,א וברש"י ד"ה וחטאת שנכנס דמה לפנים), וכך לשון הרמב"ן שם: "המצוה הרביעית שנמנענו מלשחוט הקדשים על מנת לאכול בשרם או לזרוק דמם ולהקטיר חלבם חוץ למקומם וחוץ לזמנם, וכן השוחט חטאת בדרום עובר בלאו"⁹.

באשר למחשבות הכלולות בו, נראה ש"לא תזבח" נאמר על כל מחשבה הפוסלת – חוץ לזמנו, חוץ למקומו, ומחשבת שלא לשמה בפסח וחטאת, אך לא במחשבת שלא לשמה בשאר הקרבנות, שכן אינו שוחט קרבן פסול ו"דבר רע" (עיין בגמ' להלן לו,א וברש"י ד"ה וחטאת: "וקא קרי ליה 'דבר רע' אלמא מיפסול").

אולם לגבי הלימוד מ"לא יחשב" מצאנו במפרשים דיון, האם הוא כולל גם מחשבת שלא לשמה בשאר הקדשים, שאינם נפסלים מחמת מחשבה זו אלא שלא עלו לבעליהם לשם חובה.

לשון הרמב"ם הנ"ל (פסוהמ"ק יח,א): "כל המחשב מחשבה שאינה נכונה בקדשים – הרי זה עובר בלא תעשה", משמעה שמדובר בכל מחשבה שלא כדין. אמנם בהמשך כתב: "מפי השמועה למדו שבכלל דין זה שלא יפסיד הקדשים במחשבה, שהרי זה דומה למטיל מום בקדשים", ומשמע שמדובר במחשבות הפוסלות דווקא (ש"ת חתם סופר ח"ה, השמטות, סי' רד¹⁰; מרומי שדה זבחים ב,ב). ברם, יש ללמוד על משמעות הביטוי 'מחשבה שאינה נכונה' מדברי הרמב"ם עצמו (הל' פסוהמ"ק טו,ג): "אסור לחשב בקדשים מחשבה שאינה נכונה, כמו שיתבאר [דהיינו ההלכה בפי"ח הנ"ל, כמו שכתב הכס"מ]. לפיכך זבח

מלבד מחשבת הפיגול מבטל את דין הפיגול), ואחר כך הובאו דברי רב מרי בשם ר' ינאי, הדורש זאת לעניין המלקות לחושב. שתי דרשות אלו חלוקות זו על זו, והראשונה עיקר, שהרי בסוגיה לעיל (כח,ב-כט,א) רבא דורש כמותה⁷.

אפשר שהרמב"ם, שהחשיב את "לא יחשב" כלאו אלא שלא מנאו, לא חש לטענת הסמ"ג, מפני שלדעתו שתי הדרשות אליבא דר' ינאי אינן חלוקות זו על זו, ואין לדחות את האחת מפני חברתה. בגמ' (כח,ב) נאמר: "לא ירצה – כהרצאת כשר כן הרצאת פסול... עד שיקריבו כל מתיריו... לא יחשב – לא יערב בו מחשבות אחרות". לכאורה אלו שתי דרשות שונות, שדין "כהרצאת כשר" בא לאפוקי מקרבן שדמו לא נזרק כלל, או נזרק בפסול מעשי כלשהו כגון לן ויוצא, ואילו "לא יחשב" מלמד לאפוקי מעירוב מחשבות. אולם רש"י בכמה מקומות (פסחים סא,ב ד"ה וכי תימא; זבחים יג,ג ד"ה אף חטאת; כט,ב ד"ה רבי יהודה; מנחות יב,א ד"ה ובלבד) מביא את המושג "כהרצאת כשר כן הרצאת פסול" כמקור לדין שמחשבות מוציאות זו מזו, שכשם שהרצאת כשר הרי היא בלא שום פסול מחשבה – כך גם הרצאת פיגול אינה אלא כשאין שם פסול מחשבה נוסף. כיוצא בזה בפירוש המשנה לרמב"ם (זבחים ב,ג) הביא כמקור לדין "עד שיקרב המתיר כמצותו", הדין בעירוב מחשבות, את הדרשה "כהרצאת כשר". וכן במאירי (קידושין מז,א): "וכבר אמרו: כהרצאת כשר – כך הרצאת פסול; מה

מטיל מום בקדשים. אסור לעשות מום (כמו הנקב באוזן הכבשה הבוגרת שבתמונה) בבהמה שהוקדשה ובכך לפסול אותה להקרבה, ככתוב: "כל מום לא יהיה בו" (ויקרא כב,א). הרמב"ם מדמה את החושב מחשבה פוסלת בקדשים למטיל מום.

הרצאת כשר שאין שם עירוב מחשבות כך הרצאת פסול שלא יהו שם עירוב מחשבות".

⁷ הסמ"ג אינו מתייחס לדרשת הספרי מ"לא תזבח... כל דבר רע".

⁸ לביאור אחר של היחס בין "כהרצאת כשר" ו"לא יחשב" עיין תוספת קדושה טא,א.

⁹ בהמשך דבריו ציין אמנם הרמב"ן שבעל מום ורובע ונרבע וכו' יש לאו גם על

הזורק את הדם והמקטיר, אבל לא כתב שמקורו מפסוק זה. ועיין במקדש דוד (סי' טז,א), שהתלבט מה המקור לאיסור להקטיר קרבן שנתפגל.

¹⁰ ובהמשך צידד, על"פ הספרי והרמב"ן, שאפילו מחשבת שלא לשמה בחטאת ופסח אינה כלולה בלאו זה, אלא רק מחשבת חוץ לזמנו ומקומו, ועיין בתוספתא בזבחים המובאת להלן.

סיכום

הגמ' מביאה את הפסוק "לא יחשב" כמקור ללאו למפגל את הקדשים, וכך פוסק הרמב"ם. הרמב"ן, לעומתו, לומד זאת מ"לא תזבח... כל דבר רע", על פי הספרי, ואילו הסמ"ג סובר שאין לאו בדבר, מפני שהדרשה מ"לא יחשב" שנויה במחלוקת.

בגמ' מבואר שאין לוקים על כך, וכן פוסק הרמב"ם. ברמב"ן נראה שלוקים על כך, ובהתאם ללימוד השונה מ"לא תזבח" לפיו זהו לאו שיש בו מעשה, וכן נראה מהתוספתא.

"לא יחשב" עוסק במחשבה בשעת כל אחת מעבודות הדם. המחשבה המדוברת היא כל מחשבה הפוסלת: חוץ לזמנו ומקומו ומחשבת שלא לשמה בפסח וחטאת. באשר למחשבת שלא לשמה בשאר הקדשים, יש אומרים שאף זה בכלל האיסור (רש"י; רמב"ם לדעת כמה אחרונים), ויש אומרים שאינו בכלל האיסור (רמב"ם להבנת החתם סופר; משמע בתוספתא זבחים).

"לא תזבח" נאמר על השחיטה בלבד, ועל כל המחשבות הפוסלות, ולא על מחשבת שלא לשמה בשאר הקדשים מלבד פסח וחטאת.

ששחטו שלא לשמו, או מנחה שקמצה שלא לשמה, בין בזדון בין בשגגה – חייב להשלים שאר עבודות לשמן". מפורש כאן שמחשבת שלא לשמה בכל הזבחים נכללת באיסור זה (קהילות יעקב סי' ד). ונראה שלדעתו אף זה בבחינת 'מפסיד הקדשים', מפני שאינם מרצים לבעליהם¹¹.

כיוצא בזה מוכח מרש"י (זבחים ב,ב), שדן על מחשבה שלא לשמה בקרבן נדבה, וכותב: "ונדבה מי שרי לשנויי בה... היא אמרינן בפרק שני אסור לחשב בקדשים, ויליף מקרא דלא יחשב".

מנגד, קיימת ראייה מסוימת שמחשבה שלא לשמה אינה בכלל זה, מן הלימוד השני מ"לא יחשב", שמחשבות מוציאות זו מזו; והרי רק מחשבה הפוסלת, כגון מחשבת שלא לשמה בפסח וחטאת, מוציאה מידי פיגול (משנה כט,ב). אם כן יש לומר שגם הדרשה הראשונה מ"לא יחשב" עוסקת דווקא במחשבות הפוסלות (בפרט לפי מה שהוצע לעיל ששתי הדרשות אינן חלוקות). כך גם נראה מהתוספתא זבחים (יב,ח): "...או ששחטן חוץ לזמנו, וחוץ למקומו, הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן – הרי אלו בלא תעשה", ולא הוזכרה מחשבה בשאר הקדשים¹².

מערכה עג. צירוף מחשבות על חצאי 'כזית' לפיגול (לא,א)

מחלוקת האמוראים

בסוגיה מופיעה מחלוקת בעניין החושב על שיעור כחצי זית מחשבת חוץ לזמנו, לאחר מכן על כחצי זית מחשבת חוץ למקומו, ושוב על כחצי זית מחשבת חוץ לזמנו: לדעת רבא פיגול, "ויקץ כישן הפיגול"¹, ולדעת רב המנונא לא פיגול, מפני שבשעה שחשב מחשבת חוץ למקומו כבר נקבע הזבח כפסול, והרי זה "עירוב מחשבות".

נמצא, שלדעת רבא הדין שניתן לצרף כזית מחוץ לזמנו וחוץ למקומו לפסול נאמר רק לחומרא, שאף על פי שאין כזית שלם במחשבת פיגול – החצי של פיגול מסוגל גם לפסול, אבל כשהושלם שיעור הפיגול – הרי הוא מפגל.

המשנה (כט,ב) מלמדת שהחושב על כחצי זית מחשבת חוץ לזמנו ועל כחצי זית מחשבת חוץ למקומו – הרי הם מצטרפים לשיעור כזית לפסול את הקרבן, אך לא לפגל ולחייב כרת על אכילתו. הגמ' (כט,א) לומדת דין זה מן הכתוב: "פיגול יהיה – מלמד שמצטרפין זה עם זה". הסוגיה עוסקת בשאלה: האם לאחר שנוצר צירוף כזה, עשויה מחשבת פיגול נוספת על כחצי זית להפוך את הקרבן לפיגול, או שמא הקרבן נקבע במחשבת פסול, ולא יתפגל יותר? אילו היתה מחשבה על כזית שלם במחשבת חוץ למקומו – הדבר ברור שמחשבה זו מפקיעה מידי פיגול, אך השאלה עולה מפני שאין כאן אלא כחצי זית במחשבת חוץ למקומו.

יש להעיר לדברי תוס' (ו,א ד"ה דאי), שכתבו שעולה מכפרת על מחשבת שלא לשמה. בטל תורה' תמה על כך, שהרי יש בכך לאו 'לא יחשב', והעולה אינה מכפרת על לאו, ואפילו כשאינו בו מעשה, כמו שכתבו תוס' (יומא לו,א ד"ה על). ותיירץ שאולי תוס' סוברים שמחשבת שלא לשמה חלה במחשבה גרידא בלא דיבור (עיי' מערכה א), ועולה מכפרת על הרהור הלב (ירושלמי שבועות פ"א ה"ו; ומתחדש לפי דבריו, שמדובר לא רק בהרהור לעשות עבירה, אלא גם בהרהור שהוא העבירה עצמה, וכן משמע מהמקור באיוב א,ה). יתכן לומר שלא כדבריו, שלדעת תוס' הלאו "לא יחשב" נאמר רק על מחשבה הפוסלת, ולא על מחשבה בעולה שלא לשמה. אפשר גם שדעת תוס' שעולה מכפרת על כל לאו שאין לוקין עליו, ומצינו שיטה זו בראשונים ('תוספות אחרות' על הספרא ויקרא נדבה פרק ד,ח).

1. מליצה על פי תהלים עח,סה: "ויקץ כישן ה".

11. ראש המזבח זבחים ב,ב, וביאר לשון הרמב"ם, שמחשבת שלא לשמו מגרעת מקדושת הקרבן גם כשאינה פוסלתו, ולמד כן מלשון הגמ' (ז,א): "שלמים שנשחטו לשם תודה פסולין". לפי זה חידש, שאם יש לפנינו שתי עולות, אחת שנשחטה לשמה ואחת שלא לשמה – זו שנשחטה לשמה קודמת, מדין "כל המקודש מחברו קודם". באור שמוח (הל' פסוהמ"ק יח,ג) כתב גם כן שכל מחשבת שלא לשמה כלולה באיסור, וביאר את לשון הרמב"ם בדרך מיוחדת, ע"ש.

12. חזון יחזקאל שם. אם כי יש לומר, שכונת התוספתא רק לומר שאע"פ שמחשבות אלה פוסלות – אין בהן חיוב מיתה (בניגוד להלכה הקודמת שם), ולכן כללה גם המקבל בכלי חול ועוד פסולים שלכל הדעות אין בהם לאו, ומכיוון שכך לא הוצרכה להזכיר מחשבת שלא לשמה שאינה פוסלת. עוד יש לומר, שכונת התוספתא שהמקטיר את הקרבן לאחר מחשבות פסול אלו הרי זה בלא תעשה, ולפיכך לא הזכירה מחשבת שלא לשמה שאינה פוסלת.